

Сталінські КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО

№ 11 (807)

Субота, 2 квітня 1955 р.

Ціна 20 к.

СПРАВА МИРУ ПЕРЕМОЖЕ

Весь радянський народ одностайно і безроздільно підтримкою зустрів резолюцію пленуму Радянського Комітету захисту миру про проведення з 1 квітня в СРСР кампанії по збиранню підписів під Зверненням Всесвітньої Ради Миру проти загрози атомної війни.

Всесвітня Рада Миру закликала всі народи Європи боротися проти ремілітаризації Західної Німеччини. Радянські люди, разом з усіма народами Європи сповнені рішучості не допустити відродження німецького вермахту, домогтися мирного об'єднання Німеччини і забезпечити колективну безпеку в Європі.

У Зверненні Всесвітньої Ради Миру проти загрози атомної війни висловлена воля всіх миролюбних народів, людей різних національностей, різних політичних поглядів і переконань, об'єднаних єдиним прагненням зберегти мир, запобігти людство від атомної війни.

Заклики Всесвітньої Ради Миру знайшли гарячий відгук у серцях всіх радянських людей тому, що радянський народ завжди був, є і буде вірним поборником миру. Висловлюючи волю свого народу, Комуністична партія і Радянський уряд наполегливо і послідовно проводять політику миру, борються за заборону атомного та інших видів зброї масового знищення, за скорочення звичайної зброї і проведення ефективного міжнародного контролю за виконанням цих міроприємств.

Всі чесні люди світу знають, що Радянська держава неодноразово виступає з пропозиціями, спрямованими на безумовну заборону атомної зброї. Але чесні люди світу знають також і те, що всі ці пропозиції неодмінно відхиляються урядами Сполучених Штатів Америки, Англії та інших західних держав.

Борючись за послаблення міжнародної напруженості, проти розв'язування атомної війни, Радянський Союз протиставляє політиці атомного шантажу і диктату свою політику мирного співіснування різних держав, політику дружби і взаєморозуміння між народами, політику, яка знайшла своє відображення в Декларації

Верховної Ради СРСР від 9 лютого 1955 року, зверненої до всіх народів і парламентів.

Атомна енергія повинна служити миру і процвітання людства. Радянський Союз першим почав застосовувати атомну енергію в мирних цілях. Всі радянські люди з великим задоволенням зустріли рішення свого уряду про готовність передати іншим державам науково-технічний досвід в галузі мирного використання атомної енергії.

Але мир і прогрес не входять в плани американських агресорів і їх сателітів. Загубивши залишки людності, вони не розуміють, що атомна авантюра, яку вони задумали, неминуче скінчиться крахом для всієї, гнилої капіталістичної системи, яка стала невинною всім народам світу.

З глибоким обуренням дізналися всі чесні люди про те, що Рада республіки Франції ратифікувала Паризькі угоди. Рада республіки пішла на поводу у американських паліїв війни, зрадила інтереси свого народу.

Тим більшого значення набуває проведення кампанії по збиранню підписів під зверненням Всесвітньої Ради Миру, яка почалася вчора в усіх містах і селах нашої країни.

В обстановці високого патріотичного піднесення почалося збирання підписів в нашому університеті. Єдині в своєму прагненні до мирної, творчої праці підписують професори, викладачі, студенти і адміністративно-технічний персонал це звернення.

Радянські люди, всі як один, поставивши свої підписи під Зверненням Всесвітньої Ради Миру, ще раз продемонструють свою єдність і згуртованість навколо Комуністичної партії і Радянського уряду, свою рішучість неустанно боротися за мир, проти імперіалістичних паліїв війни. Радянські люди знають, що гарантією безпеки нашої Батьківщини, запорукою миру в усьому світі є постійне зміцнення економіки і обороноздатності радянської держави і вони з ще більшою самовідданістю працюватимуть для того, щоб наша Вітчизна стала ще багатшою і могутнішою.

ПРОТИ АТОМНОЇ ВІЙНИ!

1-го квітня, разом з усім радянським народом, професори, викладачі, студенти, службовці університету почали підписуватися під Зверненням Всесвітньої Ради Миру.

На найкрупнішому в університеті фізико-математичному факультеті відбувся мітинг, присвячений збору підписів під цим Зверненням.

Мітинг відкрив голова профбюро фізмату тов. Бублик. Слово надається секретарю партійного комітету університету тов. Плужнікову.

— Радянський народ, — говорить він, — знову підносить свій могутній голос у захист великої справи миру, проти підступних планів паліїв атомної війни. Як найрішучіший і послідовний поборник миру, він гаряче підтримує пропозицію Всесвітньої Ради Миру. Підписуючи Звернення, ми ще раз демонструємо свою рішучість відстояти мир.

На мітингу виступили також академік Барабашев, проф. Сушкевич, проф. Пінес, аспірант Чайковський, студент Тополя. Після мітингу присутні поставили свої підписи під Зверненням Всесвітньої Ради Миру.

В цей же день відбувся мітинг працівників центрального апарату університету.

Збір підписів почався і на інших факультетах.

1 квітня в нашому університеті розпочався збір підписів під зверненням Всесвітньої Ради Миру проти підготовки атомної війни.

Колектив університету, як один чоловік, поставив свої підписи під цим Зверненням, підкріплюючи це своє волевиявлення новими трудовими успіхами в ім'я дальшого процвітання нашої Батьківщини.

Університетський тиждень

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

31 березня на факультеті романо-германської філології відбулася науково-методична конференція. На конференції були розглянуті зміст, шляхи і форми підготовки студентів до їх майбутньої педагогічної діяльності у процесі викладання спеціальних предметів. Ці питання висвітлили у своїх доповідях тт. Калініченко, Адаменко, Яновська.

Про самостійну роботу студентів та організацію контролю за нею розповів декан факультету тов. Колодяжний.

Підготовчі і проведені педагогічної практики на факультеті романо-германської філології присвятила свій виступ т. Левіцька.

Н. СМІРНОВА.

В комітеті ЛКСМУ

Відбулося чергове засідання комітету комсомолу університету. Комітет обговорив рішення бюро обкому ЛКСМУ про роботу комсомольської організації ХДУ і намітив конкретні міроприємства, спрямовані на виправлення недоліків, викритих в цьому рішенні.

Комітет заслухав також інформацію секретаря комсомольського бюро фізмату т. Тополя і секретаря комсомольського бюро радіофізичного факультету т. Медведєвої про роботу з студентами молодших курсів і вказав на недоліки в цій роботі.

Ділом відповісти на рішення січневого Пленуму ЦК КПРС

Комсомольці фізико-математичного факультету гаряче відгукнулися на заклики партії допомогти працівникам сільського господарства у вирішенні великих завдань, які стоять перед ними.

Зваживши свої можливості, комсомольці фізико-математичного факультету взяли на себе конкретні зобов'язання щодо допомоги колгоспникам підшефних артілей. Наш колектив зобов'язався вирити в підшефному колгоспі 700 кубометрів ґрунту для силосних ям. Це буде нашим вкладом в боротьбу за дальший зріст виробництва продуктів тваринництва. Днями ми розпочнемо цю роботу.

Ми закликаємо всіх комсомольців і молодь університету підтримати наш почин і ділом відповісти на рішення січневого Пленуму ЦК КПРС.

За дорученням комсомольського бюро фізмату М. ТОПОЛЯ, О. СТРАШКО, М. ВОРОБИОВ.

НА КАФЕДРАХ УНІВЕРСИТЕТУ ДОПОМОГА ВАЖКІЙ ІНДУСТРІЇ

Значну допомогу машинобудівним заводам Харкова подає кафедра неорганічної хімії нашого університету. Великі роботи тут проводяться по зміцненню деталей машини та інструментів при електроіскровій обробці.

Метод електроіскрової обробки металу був розроблений відомими радянськими вченими, лауреатами Сталінської премії Б. Р. та Н. І. Лазаренко. Цей метод знайшов широке застосування у промисловості.

Природа фізико-хімічних перетворень у металі, які проходять внаслідок такої обробки, не була вивчена. Цим і зайнялася кафедра неорганічної хімії ХДУ під керівництвом професора Л. С. Палатника. На здобутих експериментальних даних була розроблена теорія про фізико-хімічні взаємодії між металом і сплавом при електроіскровій обробці. На основі цієї теорії стало можливим запропонувати нові засоби електроіскрового зміцнення металів. Ці засоби були розроблені кафедрою у співдружності з працівниками Харківського тракторного заводу і зараз успішно вживаються на заводі, даючи значну економію.

Кафедра розробляє зараз засіб зміцнення великого топливного насосу трактора. Лабораторні іспити вже успішно пройшли. Скоро почнуться іспити на тракторах.

Значна робота провадиться кафедрою також на заводі транспортного машинобудування. Разом з заводським винахідником А. Ф. Бондаренком був розроблений і запроваджений новий засіб зміцнення інструментів, давший велику економію.

Зараз ведеться спільна робота кафедри неорганічної хімії, заводу транспортного машинобудування та кафедри металознавства політехнічного інституту по дослідженню процесів цементатції з метою удосконалення цього процесу, який приводив раніше до браку важливих виробів.

С. ОЛЬГІНА.

КОНЦЕРТ У ПІДШЕФНОМУ САНАТОРІЇ

29 березня за завданням комітету комсомолу університету бригада учасників художньої самодіяльності радіофізичного факультету виїхала з концертом до санаторія для хворих на кістковий туберкульоз. У зв'язку з тим, що концерт треба було повторювати декілька разів у різних палатах, в його програму увійшли номери, різноманітні за жанром.

В концерті брали участь студенти першого курсу скрипач М. Лісневський та акордеоніст А. Галата. Вірші Маяковського читав студент т. Колонтаров. Успішно виступали і інші учасники художньої самодіяльності. Глядачі тепло зустрічали виступаючих і залишилися задоволені концертом.

Л. ЄНА.

Вечір випускників

5-го квітня у Державному академічному театрі опери та балету ім. Лисенко відбудеться вечір студентів випускних курсів університету.

Вечір розпочнеться вступним словом ректора університету проф. І. М. Булакіна. Потім виступлять колишні студенти університету з розповідями про свою роботу, п'ятикурсники висловлять свої мрії і бажання щодо своєї майбутньої праці.

На завершення відбудеться великий концерт.

Лабораторія металознавства кафедри неорганічної хімії. Ліворуч: металографічне дослідження поверхні заліза, яке оброблено електроіскровим засобом. Зліва направо: студ. 2 курсу М. Скидан, ст. наук. співробітник Н. Овчаренко і студ. 5 курсу Ф. Кравченко.

На фото праворуч: Електроіскрове зміцнення металів. У апарата студ. 5 курсу хімфаку Л. Грабовська. Фото Е. МАРДЕЛЕВА.

Коллектив університету поширює допомогу сільському господарству

У ВІДПОВІДЬ НА РІШЕННЯ СІЧНЕВОГО ПЛЕНУМУ ЦК КПРС

Нещодавно відбулись збори комуністів університету. На них була заслухана та обговорена доповідь секретаря партійного комітету тов. Плужнікова «Про підсумки січневого Пленуму ЦК КПРС та лютневого Пленуму ЦК КПУ і завдання партійної організації університету».

Тов. Плужніков у доповіді відзначив, що, виконуючи рішення січневого Пленуму ЦК КПРС, партійна організація університету спрямувала зусилля наукового колективу на розробку важливіших наукових проблем, пов'язаних з розвитком сільськогосподарського виробництва. Наукові працівники біологічного факультету у підшефних колгоспах перевіряють ефективність обробки землі за методом Т. С. Мальцева, вишукують нові методи боротьби з шкідниками сільськогосподарських культур, вирощують нові сорти цих культур. Вчені факультету надрукували ряд цінних брошур в допомогу трудівникам сільського господарства.

Кафедри економічного факультету розроблюють теми про шляхи зниження собівартості тракторних робіт МТС, про впровадження поточно-вузлового методу ремонту тракторів. Велика допомога надана заводу «Серп і молот».

Тов. Плужніков сказав, що значну допомогу сільському господарству надають хіміки і металознавці університету.

Фізико-хіміки запропонували метод виготовлення вітаміну В₁₂, який застосовується в тваринництві.

Коллектив університету провадить велику культурно-масову роботу у підшефних колгоспах. За 1954 р. в цих колгоспах було прочитано понад 150 лекцій.

Студентство університету допомагає колгоспам під час проведення весняно-польових і літніх збиральних робіт. В минулому році вироблено 7 тисяч чоловікоднів.

Виступаючі товариші приводили і інші факти великої і різноманітної допомоги сільськогосподарському виробництву колективом університету. Так, тов. Білик розповів, що наукові працівники факультету і студенти брали участь у спорудженні ставків і водойм у колгоспах. В 1954 р. дано понад 30 консультацій колгоспникам Богодухівського, Ахтир-

На партійних зборах університету

ського і інших районів з питань водопостачання.

Цікавим був виступ тов. Давидова.

Він розповів зборам про роботу, яка проводиться колективами хімічного факультету і науково-дослідного інституту хімії по реалізації рішень січневого Пленуму ЦК КПРС і лютневого Пленуму ЦК КПУ України. Вчені хіміки, сказав тов. Давидов, розробили метод електроіскрового зміцнення металів, який застосовується зараз на Харківському тракторному заводі, запропонували новий метод виготовлення вітаміну В₁₂, який стимулює швидке зростання ваги свиней, відкрили новий ефективний засіб пом'якшення води, що використовується тракторами і комбайнами в посушливих районах і т. д. В одному з сільських районів факультетом обладнана хімічна лабораторія, де проводиться аналіз масел, води і т. д. Значна також культурно-масова робота, що проводиться колективом факультету в допоміжних підшефних колгоспах.

Значну допомогу сільському господарству подають колективи кафедр фізіології тварин, фізіології рослин, гідробіології, ентомології, фітопатології та інших кафедр біофаку. Факультет постійно надає допомогу по вирощенню сільськогосподарських культур у колгоспі ім. Молотова Балаклієвського району. Про це розповів на зборах т. Ярошенко.

Постанова січневого Пленуму ЦК КПРС — сказав тов. Мамалуй, — має важливе народногосподарське значення. Вона займе видне місце в історії нашої партії і комуністичному будівництві, бо є далішим розвитком історичних рішень XIX з'їзду КПРС і виходить з наукових основ марксистсько-ленінської теорії соціалістичного відтворення.

Пленум ЦК КПРС поставив перед радянським народом завдання — посилюючи розвиток важкої індустрії, на протязі 5—6 років довести валовий збір зерна в країні не менш ніж до 10 мільярдів пудів на рік і збільшити виробництво основних продуктів тваринництва у 2—2,5 рази. Виконання цього завдання забезпечить прискорення росту добробуту всього нашого народу.

Пленум викрив антимарксистські погляди деяких економістів з питань розвитку соціалістичної економіки

і мобілізував партію і народ на здійснення генеральної лінії в комуністичному будівництві — переважно розвитку важкої промисловості, основи всього народного господарства і зміцнення оборонної могутності нашої Батьківщини.

Кафедра політичної економії на своєму засіданні обговорила рішення Пленуму ЦК і розробила міроприємства щодо покращання своєї роботи. Накреслений також план роботи по пропаганді рішень Пленуму ЦК КПРС серед колективу університету та в підшефних колгоспах.

Разом з тим доповідачі комуністи, що виступали в дебатах відзначали, що колектив університету далеко не використовує всіх своїх можливостей для надання ефективної допомоги сільськогосподарському виробництву. Т. Галуза, Паргаманік, Шапіро звернули увагу комуністів на недостатню організацію виїздів студентів в колгоспи. Деякі студенти систематично усуваються від надання трудової допомоги колгоспам. Комсомольська організація університету проходить мимо цих фактів. В 1955 р. до цього часу не організована трудова допомога колгоспам.

Серйозні недоліки є в культурно-масовій роботі. Багато лекцій читається у відриві від завдань, які стоять перед колгоспами; більшість їх читається в селі Ольшани і вкрай мало — в інших селах і колгоспах. План читання лекцій складений з великим запізненням. В цьому році ще не прочитана жодна лекція.

Коллектив університету недостатньо допомагає колгоспам налагодити наочну агітацію. Шефська комісія університету слабо зв'язана з факультетськими комісіями — відзначив у своєму виступі тов. Терехов. — В роботі по наданню допомоги сільськогосподарському виробництву є елементи штурмовщини. Партійна організація університету не подає допомоги партійним організаціям підшефних колгоспів в справі поліпшення організаційно-партійної роботи, в розгортанні соціалістичного змагання. Багато комуністів не знайомі з життям і діяльністю підшефних колгоспів.

Партійні збори запевнили ЦК партії в тому, що парторганізація Харківського університету докладє всіх зусиль до того, щоб виконати завдання, поставлені перед партією і радянським народом січневим Пленумом ЦК КПРС.

Комсомольці шефствують над селом

Відповідно з рішенням січневого Пленуму ЦК КПРС Пленум ЦК ВЛКСМ закликав комсомольців взяти активну участь у виконанні поставлених партією завдань.

Комсомольці нашого університету не можуть бути в стороні від цього почесного і важливого завдання. Студенти університету вже подали значну допомогу сільському господарству. В 1954 році вони збирали кукурудзу, баклажани та ін. у підшефних колгоспах.

Комсомольці лише одного біологічного факультету відробили у колгоспі ім. Андреева біля 600 чоловікоднів.

Художня самодіяльність факультетів та університету за період з вересня 1954 року дала для колгоспників більш 20 концертів.

Комсомольці філологічного факультету для клубу колгоспу ім. Сталіна у допомогу вивчаючим історію КПРС оформили художню фотовітрину на тему «Життя і діяльність В. І. Леніна».

Студенти біологічного факультету встановили тісні зв'язки з школою підшефного колгоспу, допомогли там устаткувати біологічний куток (привезли свої експонати), організували екскурсії у музей біологічного факультету. У підшефних колгоспах університетськими лекторами прочитано багато доповідей і лекцій на різноманітні теми. Для бібліотек колгоспів зібрано більш 2000 книг.

Але слід сказати, що комсомольці університету могли б допо-

магати селу значно краще. Головним недоліком у роботі комсомольських бюро факультетів є те, що вони недостатньо проявляють власну ініціативу в справі зв'язку з колгоспами.

Перед комсомольцями і молоддю університету стоять великі завдання у справі надання допомоги підшефним колгоспам. Треба надати велику допомогу підшефним колгоспам у спорудженні силосних ям і траншей: тобто, взяти участь у посівній та збиральній кампаніях; поновити Дошки пошани передових людей колгоспів. Ми повинні допомогти колгоспникам скласти схеми і діаграми, які б відбивали зріст виробництва у підшефних сільськогосподарських артілях за останні два-три роки; надати допомогу систематичному випуску стіннівок у колгоспах; створити на тваринницьких фермах підшефних колгоспів ім. Сталіна, ім. Ілліча, ім. Андреева червоні кутки. Для створення цих кутків необхідно виготовити лозунги, плакати, діаграми та ін.; у червоному кутку колгоспу ім. Сталіна треба встановити радіоприймач, виготовлений силами та на кошти радіофаку.

Комсомольці нашого університету можуть і повинні під керівництвом партійної організації мобілізувати всі свої зусилля на виконання історичних рішень січневого Пленуму ЦК КПРС.

В. ГАРКАВЕЦЬ,
член комітету комсомолу.

Вчені-біологи — сільському господарству

Науковий колектив біологічного факультету у своїй науковій тематичній особливу увагу приділяє рішенням практичних питань, тісно пов'язаних з сільським господарством. Затверджуючи переглянутий науково-дослідний план роботи на 1955 р., Вчена рада факультету та інституту біології приділила особливу увагу експериментальному дослідженню в галузі біологічних методів боротьби з шкідниками сільськогосподарських рослин і узагальнено доповідь передовиків сільського господарства. Дослідні роботи цілого ряду кафедр факультету і відділів БІНу в цьому році будуть проводитись безпосередньо на колгоспних і радгоспних полях.

У підшефному колгоспі ім. Молотова, Балаклієвського району, у співдружності з Харківською державною селекційною станцією наші біологи вирішують практичні питання, пов'язані з вивченням нової системи обробки ґрунту в Харківській області за методом Т. С. Мальцева.

Кафедра вищих рослин вивчає динаміку сорно-польової рослинності при обробці ґрунту за методом Т. С. Мальцева.

На кафедрі зоології хребетних вивчають вплив обробки ґрунту за методом Т. С. Мальцева на розміщення і численність гризунів — шкідників сільськогосподарських полів.

Кафедра ентомології займається вивченням динаміки шкідників сільськогосподарських культур.

Відділ екології провадить обстеження ланів у колгоспі ім. Мо-

лотова на вражаємість нематодою овочевих, технічних культур та картоплі.

Дослідження цього циклу на полях нашого підшефного колгоспу дадуть можливість своєчасно рекомендувати земельним органам відповідні заходи боротьби з шкідниками сільського господарства.

Вчені біологічного факультету запроваджують в ряді колгоспів Харківської області (Дерагачівський район, колгосп ім. Леніна і Ново-Водолазький район) розведення нових промислових порід риби. Цими питаннями займається кафедра гідробіології.

Наукові працівники кафедри нижчих рослин відшукують заходи боротьби з «цвітінням» і біологічним забрудненням озера Ліман.

Кафедра дарвінізму і генетики ще ширше розгортає свою консультативну допомогу гренажним пунктам і колгоспним ланковим в Харківській області по розведенню дубового шовкопряда.

Коллектив вчених біологічного факультету велике значення надає пропаганді рішень січневого Пленуму ЦК КПРС і другої сесії Верховної Ради СРСР, пропаганді передових методів роботи практиків сільського господарства, показу досягнень мічуринської біології. В цьому напрямку в колгоспі ім. Молотова в Балаклієвському районі вже створена виставка врожайності кукурудзи, гібридних сортів та її агротехніки.

Вчені факультету і інституту біології вважають за честь і обов'язок якомога швидше переносити в практику нашого соціалістичного господарства свої наукові узагальнення і цим сприяти ще більшому розквіту нашої Батьківщини.

Доц. І. ШУМЕНКО,
заст. директора Н-Д інституту біології.

З честю виконаємо свій обов'язок

Через кілька місяців, ми, студенти 5 курсу фізико-математичного факультету, здамо державні іспити, одержимо дипломи спеціалістів і поїдемо на роботу за призначеннями. Багато хорошого залишать у нас в пам'яті університетські роки. Тут, в університеті, ми дістали знання, навчилися самостійно працювати, брали участь у роботі громадських організацій, трудилися у наукових гуртках. Ми любимо і будемо любити свій вуз, свій факультет, дорожити їх честю.

Ми знаємо, що одержанням університетської освіти зобов'язані піклуванню партії і уряду про виховання і навчання молоді.

Політика партії і уряду спрямована на дальше піднесення промисловості і соціалістичного сільського господарства. Нашою підтримкою цієї політики і відповіддю на піклування про нас повинен бути стопроцентний виїзд на роботу за призначеннями.

Ми, студенти 5 курсу, фізико-математичного факультету обіцяємо виконати свій почесний обов'язок і закликаємо всіх випускників нашого університету поїхати працювати туди, куди нас покликає Батьківщина.

В. МАНЖЕЛЕЙ, В. ВОЛКОВ, М. ЗАБАРА, Т. КОРНЕЄВА, Л. СУХАЧЕВА, А. ПРАХІНА,
студенти 5 курсу фізико-математичного факультету.

ПОЇДЕМО ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМИ

Мине ще небагато часу і цього-річні випускники ХДУ, одержуючи дипломи спеціалістів різних галузей, роз'їдуться по всіх кутках нашої неосяжної Батьківщини, щоб передати свої знання тим, хто цього потребує. Але в нашому університеті є випадки, коли деякі студенти під всякими приводами відмовляються їхати на роботу за призначенням. Такі спроби зустрічалися й на економічному факультеті. Йому обов'язок партійної групи і громадських організацій курсу полягає зараз в тому, щоб запобігти подібних випадків.

В цьому зв'язку на курсі були проведені збори і комсомольсько-молодіжні години. Цікаво пройшла комсомольсько-молодіжна година на тему «Про обов'язок молодого спеціаліста», до якої з великою охотою готувався весь курс. На цій молодіжній годині комсомольці різко критикували барські замашки, що проглядають у деяких студентів. Всі виступаючі говорили про те, що вони поїдуть працювати туди, куди їх пошлють партія і уряд.

І. ШЕРБАХА,
парторг 5 курсу економічного факультету.

На роботу у віддалені райони

На геологічний факультет до комсомольського бюро, деканату, студентського колективу часто надходять листи від випускників, які працюють у самих віддалених кутках нашої Батьківщини. Нещодавно одержані листи від колишніх студентів нашого факультету тт. Шифрина і Кукоянської, які зараз працюють геологами в Якутії, від т. Брикер, керуючої палеонтологічною лабораторією та ін.

Всі вони пишуть про ту велику і цікаву роботу, яку вони провадять і запрошують випускників-геологів їхати працювати в Сибір, на Алтай, Далекі Схід.

Студенти-п'ятикурсники, які зараз вже закінчили написання дипломних робіт, виявили бажання примістити свої знання, які вони одержали у роки навчання в

університеті в дослідженні земних надр східних районів країни.

Після проведення комсомольських зборів 5 курсу разом з представниками партійної організації і деканату, в деканат було подано багато заяв від комсомольців-випускників з проханням направити їх на роботу в ще недостатньо досліджені райони СРСР. На Далекі Схід прохають направити їх студенти: тт. Марчук, Синектутов, Федоренко, Крот, Мамонтов. У Забайкалля — тт. Балабанов, Лапчинський, Брагинський, Томашуняк, в Якутію — тт. Соловйов, на Урал — тт. Белецький і Андросов.

Декан факультету—доцент П. Г. Белік прийняв заяви і обіцяв при розподілі на роботу урахувати бажання студентів.

Ю. ТЕСЛЕНКО.

Чекаємо вас в сільській школі

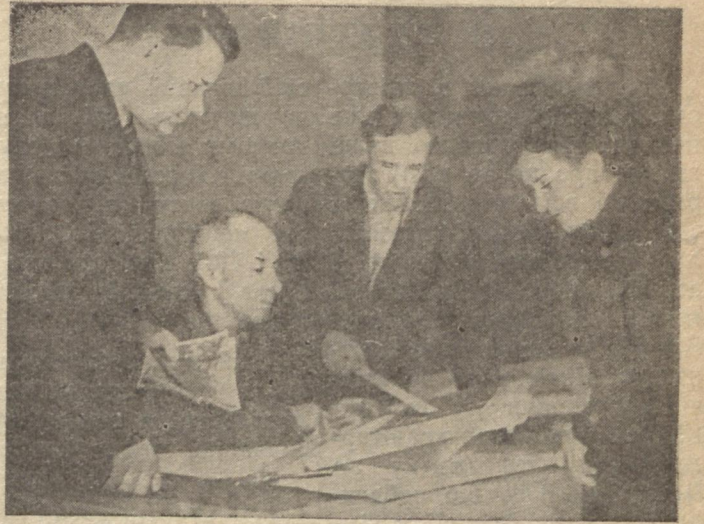
В минулому навчальному році я закінчив історичний факультет нашого університету. Ще в роки навчання я, як і більшість моїх товаришів-однокурсників, зрозумів, що ми повинні їхати на роботу в сільську школу, бо там зможемо принести найбільше користі своїй Батьківщині, віддячити їй за тепле материнське піклування про нас — студентів.

Тому, при закінченні університету я прохав деканат направити мене на роботу в сільську школу. Мое прохання було задоволене. Зараз я працюю в середній школі Будьонівського району Сталінської області. Тут я був тепло зустрінутий дирекцією школи і всім педагогічним колективом, які оточили мене піклуванням і увагою. Зараз же по приїзді мені надали квартиру з трьох кімнат, з радіо, і електричним освітленням. В першому півріччі я викладав історію СРСР у 8—9 класах, в другому — я читаю історію також в 5—7 класах і маю 36 учбових годин на тиждень.

Відома, що деякі випускники вузів намагаються залишитися в місті. Вони вважають, що на селі скучно, мало культурних розваг. Але як глибоко вони помиляються! Що може бути кращим, цікавішим від живої плодотворної роботи сільського вчителя? Що може бути краще свідомості, що знання, одержані в університеті знайшли вірне застосування — пішли на піднесення культурного рівня колгоспників і виховання їх дітей. І в місті буває скучно тим, хто сидить склавши руки. А в селі, було б тільки бажання — завжди знайдеться заняття по душі. Адже робота сільського вчителя не обмежується стінами школи, навпаки, за ними вона розгортається на всю широчінь. Читаєш ти лекцію в сільському клубі, на колгоспній фермі, чи проводиш бесіду в майстернях МТС, ти знаєш, що твої знання, твоя праця не загинуть марно, лекції і бесіди, проведені серед населення поширюють його кругозір і підвищують культурний рівень.

Наші колгоспники прагнуть до нових знань і ці знання повинні дати ми — молоді спеціалісти, озброєні передовою радянською наукою.

І. ВАЩЕНКО,
вчитель історії
Красноармійської серед. школи
Сталінської області.

В ЦНБ готується ювілейна виставка, присвячена 150-річчю університету.
На фото (зліва направо): ст. науковий співробітник хімфаку В. Н. Толмачов, відповідальний секретар ювілейної комісії доц. В. О. Гольденберг, художник Ю. В. Кашир і вчений секретар ЦНБ В. К. Мазманянц за обговоренням стенда виставки.
Фото Е. МАРДЕЛЄВА.

Цікаве і корисне міроприємство

Комсомольсько-молодіжні виступи співдоповідачів, які години грають велику роль у житті студентів. Вони дають можливість узнати багато нового, виховують комсомольців, згуртовують колектив. І тому зовсім не дивно, що групи, де регулярно провадяться комсомольсько-молодіжні години, в підготовці яких беруть активну участь всі студенти, є кращими на факультеті.

У минулому семестрі в третій групі третього курсу хімічного факультету (групорг т. Ломако) відбулась цікава комсомольсько-молодіжна година «Великий театр СРСР». В її проведенні взяли участь багато комсомольців. Змістовними були доповіді студенток тт. Роменко, Шкребець, Стеценко. Багато цікавого узнали студенти цієї ж групи на комсомольсько-молодіжній годині «Третьяковська галерея — скарбниця російського мистецтва». Змістовну доповідь зробила комсомолка Рубковська. Дівчата принесли репродукції картин і присутні з задоволенням прослухали

виступи співдоповідачів, які розкривали зміст картин.

З успіхом пройшла комсомольсько-молодіжна година в другій групі другого курсу (групорг т. Нога), присвячена 36-річчю з дня заснування комсомолу. Після доповіді т. Шапошнікової відбувся концерт художньої самодіяльності. Студенти групи дуже люблять такі години, де вони весело і з користю проводять час.

Але необхідно відзначити, що не в усіх групах провадяться такі комсомольсько-молодіжні години. Є і такі колективи, де групорги, які раніш непогано влаштували ці міроприємства, зараз зовсім забули про цю цікаву справу і навіть не вносять її до плану робіт. Наприклад, групорги тт. Ветрова (перша група третього курсу), Віхман (друга група, третього курсу), Кругляк (перша група, першого курсу).

Комсомольське бюро хімфаку зараз проводить велику роботу, щоб налагодити у всіх групах проведення цих цікавих і корисних міроприємств.
Л. КУЧИНА.

Проф. М. ГУЩИН.

ЗА ТВОРЧУ АТМОСФЕРУ НА КАФЕДРАХ

У минулому, 1954 році вчені нашого університету в своїй науково-дослідній роботі досягли значних результатів. За невеликим винятком, виконані всі заплановані теми. В «Ученых записках», журналах АН СРСР і УРСР і в інших періодичних виданнях опубліковано понад 400 наукових праць. Все це свідчить про те, що в цілому професорсько-викладацький колектив університету став одним з передових загонів науковців Радянського Союзу.

В нашому університеті склалися певні наукові традиції, які з року в рік розвиваються і збагачуються сміливою, новаторською думкою, досвідом і делатні міцнішим зв'язком з виробництвом.

Успіх у роботі наших кафедр залежить від того, що зветься творчою атмосферою. На більшості кафедр університету така атмосфера є і створюється вона завдяки уважному, принциповому ставленню членів кафедр до своєї роботи. На таких кафедрах не чекають, коли на світ з'явиться в готовому вигляді робота, виконана в затишному кабінеті, а обговорюють її в міру завершення окремих її частин і розділів, своєчасно попереджуючи товариша про можливі помилки й недоліки. До таких кафедр слід віднести майже всі кафедри біологічного і хімічного факультетів, кафедри

марксизму-ленінізму, політекономії, геометрії і деякі інші.

Кафедра геометрії, очолювана проф. О. В. Погореловим, працює, в основному, над проблемою теорії поверхень. Продовжуючи кращі університетські традиції, зберігаючи за кафедрою належні їй функції науково-методичного центру, проф. О. В. Погорелов майже на кожному засіданні кафедри ставив на обговорення окремі розділи дослідження, присвяченого розробці теорії поверхень.

Більшу частину своїх засідань присвятили обговоренню наукових повідомлень і розділів кандидатських дисертацій кафедри марксизму-ленінізму, політичної економії (керівники доценти О. О. Воскресенський і О. П. Мамалуй). Примемне враження справила внутрішня згуртованість і дисципліна наукових колективів цих кафедр. Точне планування всіх видів роботи дає змогу їм успішно готувати наукові кадри, своєчасно подавати дисертації аспірантів на захист, належним чином відгукуватися на політичні події, рішення партії і уряду.

Багато уваги приділяє науковій роботі і аспірантам кафедра російської мови (зав. доц. М. М. Раженев). Як позитивний досвід роботи цієї кафедри, який слід було б перенести на інші кафедри, треба відзначити чудову практику реферувати книжкові і жур-

нальні новинки. За минулий рік на кафедрі прореферовано 15 робіт. Практика реферування нової літератури є й на деяких інших кафедрах.

Говорячи про фізичні кафедри, слід відзначити позитивний досвід проведення постійного аспірантського семінару, організованого при кафедрі фізики твердого тіла з ініціативи проф. Б. Я. Пінеса. На цьому семінарі за минулий рік заслухано 24 доповіді.

Досвід семінарської роботи з аспірантами свідчить насамперед про турботу наукового керівника і завідуючого кафедрою про високу якість наукової підготовки молодих кадрів. Цей досвід вартий наслідування іншими кафедрами, де є значна кількість аспірантів, як, наприклад, кафедрами філологічного факультету.

На жаль, поряд з кафедрами, де наукове життя постійно кипить, в університеті є немало й таких кафедр, в яких життя перебуває на рівні анабіозу. Характерна риса таких кафедр—цілковита байдужість до наукових інтересів своїх членів.

Важко зрозуміти, чому, наприклад, на кафедрі геометрії вважають за потрібне обговорювати наукові проблеми, а на кафедрах математичного аналізу, математичної фізики, механіки немає ні змоги, ні бажання?

Байдуже ставлення до кафедри як до науково-методичного центру відображене, зокрема, в документації. Так, по протоколах засідання зовсім не можна уявити собі стану критики і самокритики

на кафедрі. Більше того, на кафедрі механіки протоколи не тільки не підписані завідуючим проф. В. Л. Германом, але й не дописані: в них зафіксований лише порядок денний, а як він обговорювався, які ухвалено рішення — невідомо.

Створення справді творчої атмосфери має величезне значення для підготовки молодих наукових кадрів, для виховання в них поваги до колективу, до критики і самокритики — цієї рушійної сили, яка визначає успіх у всякій справі, тим більше — у науковій.

Часто здоровому розвитку критики і самокритики в дослідній роботі заважає неправильне розуміння авторитету наукового керівника, а інколи і зазвистство самих керівників. З цим явищем треба рішуче боротися. Правда, такі явища не дуже поширені на наших кафедрах, але якщо забувати про принцип критики і самокритики, то вони можуть виявлятися у відчутній формі. Пошлюсь на один характерний факт. У минулому році до наукової частини надійшли сигнали про те, що завідуючий кафедрою геології доцент Д. П. Назаренко хворобливо реагує на критику своєї наукової роботи. Для об'єктивної оцінки ми надіслали до Київського університету одну з його статей, написаних в 1954 році, і одержали різко негативний відгук.

Очевидно, слід покітчити з гнилою практикою, при якій члени кафедри лише наприкінці календарного року «звітують», подаючи неапробовані, а іноді в зовсім си-

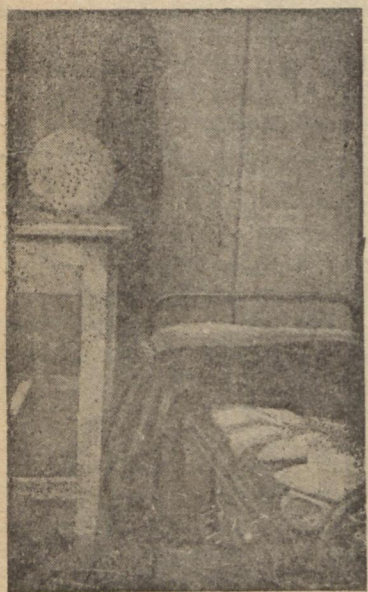
рому вигляді свої наукові роботи. Такі роботи, цілком природно, стають надбанням факультетських архівосховищ і за межами їх не знаходять гідної реалізації. На жаль, подібне явище має місце на окремих кафедрах історичного і філологічного факультетів.

Не завжди обговорюються на кафедрах і ті роботи, які йдуть для публікації. Не обговорюються вони і після виходу в світ. В одному з рішень кафедри історії СРСР від 30 грудня 1954 року записано: «Важливим дефектом у науковій роботі є те, що виконані роботи тільки рецензуються, а не обговорюються на кафедрі».

Отже, наукові роботи не завжди і не на всіх кафедрах обговорюються. Сумно, але це—факт, і повз нього не можна пройти.

Іноколи наукові роботи обговорюються, але це обговорення має формальний характер. Так, викладач історії А. Д. Мітряев, який багато років працює над кандидатською дисертацією, жодного разу не звітував на кафедрі, про що ми довідемося з такого благодішного рішення кафедри історії середніх віків від 25 листопада 1954 року (завідуючий проф. К. Е. Гріневич): «Кафедра вважає, що однією з причин незадовільної роботи т. Мітряєва над дисертацією є те, що на кафедрі не обговорювався жодний розділ його дисертації». Ніяких інших рішень (Закінчення на 4 стор.)

Про непорядки в університетських гуртожитках вже неодноразово писала наша газета, про це не раз говорили на всіляких зборах і засіданнях. Усюди приймалися численні рішення і створювалися різноманітні комісії та рейдові бригади. Але все це ще не дало істотних наслідків. Про це свідчать матеріали чергової комісії по обстеженню санітарного стану гуртожитку на Шатилівці. Ось що побачили члени цієї комісії у кімнаті 49 (староста т. Бурков). Залушена, давно не метена (про миття нема чого й говорити!) підлога, з купою мусору. У кімнаті, з голими обдіраними стінами та вікнами — застоєне затхле повітря. Картину довершують розібрані ліжка (о 12 годині дня!), з брудною постільною білизною.

Ще більше обурення викликає вигляд 52-ї кімнати (староста т. Ключев). До вищеописаного тут можна додати ще обідки на столі, розбите вікно та поколоти ножем двері і шафа. Останнє наводить на думку, що

свій вільний час мешканці присвячують грі в ножа, причому мішенню служать меблі. Пояснення з приводу цього взяти не вдалось, бо всі мешканці цієї кімнати, як і 49-ї, визнавши про прибуття комісії, поспішили зникнути.

Який рівень культури повинен бути у людей, що можуть жити в такому бруді? Звичайно, дуже невисокий.

Зовсім протилежний вигляд 53-ї (староста т. Вилупко) та 22-ї (староста т. Теренкова) кімнат. Тут чисто, охайно, на стінах полиці з акуратно складеними книгами та зошитами. Завіси на вікнах та коврики над ліжками надають кімнаті веселий та уютний вигляд.

В усіх цих кімнатах живуть студенти фізико-математичного факультету. В чому ж причина такої різкої протилежності і чи знає студентом про таке обурливе становище? А становище дійсно обурливе, бо таких кімнат, як 49 і 52 немало в гуртожитку на Шатилівці.

Пора вже студенту і адміністрації факультетів, студенти яких живуть у подібних кімнатах, навести порядок в гуртожитку, а для цього треба перейти, якщо потрібно, від вмовляння до суворих, але більш ефективних мір, які б навчили таких мешканців правилам соціалістичного гуртожитку.

Р. ДОМБРОВСЬКА,
М. БУЧІЛЬОВ.

На фото: Куточок кімнати № 52 в гуртожитку на Шатилівці, де живуть студенти фізику Д. Ключев (староста кімнати), В. Саєнко, Л. Руднев, Л. Орабінський, О. Оніщенко, Д. Шейнерт. На фото ліжко О. Оніщенко.

ЗА ТВОРЧУ АТМОСФЕРУ НА КАФЕДРАХ (ЗАКІНЧЕННЯ).

шень кафедра не вважає за потрібне вносити. І якщо тов. Міряєву не подають справжньої допомоги досвідчені в науковій роботі члени кафедри, якщо кафедра не зобов'язує його форсувати роботу, — він ще багато років працюватиме над своєю дисертацією.

Аналогічне явище має місце і на кафедрах філологічного факультету, де так само багато років працюють над дисертаціями тт. Боянович, Мартем'янов, Коноваленко, Бузік, Лапіна, Пучковська і де кафедри формально, присуті байдуже ставляться до молодих викладачів. Як на показовий приклад пошлюсь на кафедру історії української літератури. 26 травня 1954 року на обговорення кафедри була чомусь поставлена інформація тов. Бояновича про його роботу над дисертацією, а не один із розділів самої дисертації. На наступному засіданні цієї ж кафедри в такій же формі пройшло «обговорення» дисертації тов. Коржа.

Не на всіх кафедрах глибоко обговорюються навіть ті дисертації, які подаються на захист. Найчастіше кафедра обмежується затвердженням рецензії одного з своїх співробітників, надаючи, таким чином, йому самому вирішати «долю» дисертації. Тимчасом кафедра в цілому має відповідати за якість рекомендованої до захисту дисертації і передусім — завідувач кафедри. Можна бу-

ло б назвати ряд таких фактів, які свідчать про те, що не всі завідувачі кафедр читають дисертації. Подібне становище слід визнати зовсім безвідповідальним і неприпустимим! Завідувачам кафедр слід додержуватися правила: не встигаєш читати дисертації — не приймай на захист більше ніж можеш!

Говорячи про створення творчої атмосфери на кафедрах, не можна обійти дискусій з актуальних питань теорії. Життя, будівництво комунізму в нашій країні і бурхливий розвиток науки за останні роки висунули ряд проблем, які потрібно правильно розв'язати. Ясна річ, кафедри університету не можуть стояти осторонь цих проблем. Для успішного їх розв'язання потрібна смілива, справжня боротьба думок.

Кафедрам варто подумати про це і, плануючи свою роботу на наступний навчальний рік, передбачити уже тепер підготовку ряду дискусій з теоретичних питань.

Щоб усунути зазначені недоліки в роботі деяких кафедр, потрібна лише добра воля самих співробітників кафедр. Готуючись до 150-річного ювілею університету, слід пам'ятати, що збереження чудових наукових традицій, якими ми можемо пишатися, є наш свяятий обов'язок. А однією з таких традицій Харківського університету є творча згуртованість наукових колективів кафедр, здатних дерзати при розв'язанні важливих питань науки.

З історії хімічного факультету Харківського університету

Доц. В. КОРНІЄНКО,
декан хімфаку.

Наш університет відіграв видну роль в історії розвитку хімічної науки в нашій країні і в справі підготовки вітчизняних кадрів хіміків. За 150 років він випустив чимало вчених, які збагатили нашу науку новими відкриттями, а також великий загін висококваліфікованих викладачів для середньої школи.

При заснуванні Харківського університету були засновані дві кафедри, які вели викладання хімії та інших предметів, що мали до неї відношення: кафедра хімії і кафедра технології, які входили в склад відділення фізичних і математичних наук. Кафедра технології існує і зараз під назвою кафедри технічної хімії, а кафедра хімії дала початок всім іншим семи кафедрам хімічного факультету.

На протязі перших 34 років хімія викладалася як єдиний предмет. Лише в 1839 році почалося викладання органічної хімії, як окремої наукової дисципліни, а в 1842 році почалося викладання окремого курсу аналітичної хімії.

Поряд з викладанням хімії хіміки Харківського університету досліджували місцеві ресурси сировини, синтезували і досліджували деякі речовини. На протязі першого 50-річчя існування університету було опубліковано 73 повідомлення про дослідження, проведені університетськими хіміками, серед яких треба назвати перш за все прізвища П. П. Ейнбротта і А. І. Ходнева. Для порівняння масштабів наукової діяльності того періоду з теперішнім часом слід вказати, що лише в 1954 р. колективом хімічного факультету і інституту хімії ХДУ опубліковано 125 наукових повідомлень і здано до друку 81 повідомлення.

В 1855 році кафедру хімії очолював М. М. Бекетов, який належить до славної плеяди класиків російської хімії. Більш ніж 30-річний період роботи Бекетова в нашому університеті мав своїм наслідком створення харківського центру хімічної думки, вплив якого далеко вийшов за межі не тільки України, але й Росії.

В галузі викладання хімії в ці роки відбулася подія, значення якої виходить далеко за межі Харківського університету: тут вперше був прочитаний в 1865 р. курс фізичної хімії. Цей курс народився в нашому університеті, і лише через 20 років його почали викладати в інших вищих навчальних закладах Росії та за кордоном.

В ці ж роки, завдяки діяльності Бекетова і вихованих ним вчених, Харківський університет ставився крупним хімічним науковим центром, головним напрямком якого є фізико-хімічний напрям.

Ці досягнення в галузі викладання хімії, що полягають в створенні нового предмету, який зараз є теоретичною основою хімічної освіти, а також в галузі наукових досліджень, результатом яких було створення харківської фізико-хімічної школи, були тісно пов'язані з організацією в Харківському університеті фізико-хімічного відділення при фізико-хімічному факультеті (в 1864 р.). Це відділення було створено за вимогою М. М. Бекетова для того, щоб полегшити підготовку хіміків і існувало до 1884 р., тобто до появи нового, більш реакційного, університетського статуту. Останній випуск відділення був в 1888 р. Кожний рік відділення закінчувало не більш 4—5 чоловік, але в результаті його діяльності Росія одержала ряд фізиків і хіміків, які стали згодом професорами і видатними науковими діячами. В їх числі слід назвати А. П. Ельтекова, Н. А. Чернага, І. П. Осіпова, В. Ф. Тимофеева, Ф. М. Флавіцького, Н. Д. Пільчикова, Д. П. Турьбабу і ін.

Таким чином М. М. Бекетову належить честь організації першого в Російських університетах спеціального відділення, завданням якого була підготовка вітчизняних кадрів хіміків.

Всі спроби відновити відділення фізико-хімічних наук в Харківському університеті залишалися безрезультатними до падіння самодержавства. Восени 1917 р. фізико-хімічне відділення почало свою діяльність, а після реорганізації університету в 1920 р. в Академію теоретичних знань, і з 1921 р. в ХІНО, фізико-хімічне відділення було перетворено в хімічну секцію факультету профосвіти.

Хімічна секція ХІНО, яка проіснувала до 1929 р., встигла підготувати набагато більшу кількість хіміків, ніж фізико-хімічне відділення бекетовського часу. За орієнтовними підрахунками у період 1921—1929 рр. було підготовлено біля 200 хіміків. Серед випускників ХІНО по хімічній секції слід назвати крупного вченого Е. М. Гапона, членів-кореспондентів АН УРСР С. С. Уразовського і І. М. Францевича, доцентів хімфакультету ХДУ М. С. Новаковського, А. Т. Давидова.

Величезні завдання, поставлені першим п'ятирічним планом розвитку народного господарства СРСР, не могли бути успішно вирішені без розв'язання проблеми підготовки технічної інтелігенції з робітничого класу і трудового селянства.

До цього часу і відноситься виникнення хімічного факультету ХДУ. На основі ХІНО був створений Харківський фізико-хіміко-математичний інститут з відповідними факультетами. Першим навчальним роком хімічного факультету був 1930-31 навчальний рік. На перший курс було прийнято 150 чоловік з числа тих, хто закінчив робітфак ХІНО, підготовчі курси для робітничої молоді, а також профшколи і технікуми. Число студентів факультету досягло 360 чоловік.

Хімічний факультет ФХМІ дав три випуски хіміків, всього біля 200 чоловік. Вони пішли в промисловість, в науково-дослідні інститути, вузи і середні школи.

Зразу ж після закінчення аспірантури пішов на роботу в хімічну промисловість К. М. Васильченко, директор одного з крупніших хімічних заводів в Донбасі. Бувший секретар КСМ організації хімфаку П. М. Бугай — нині зав. кафедрою ХПІ. Особливо слід відзначити виховання хімічного факультету К. Н. Курячого. Він героїчно сражався з ворогом у Велику Вітчизняну війну, за його подвиги йому було присвоєно звання Героя Радянського Союзу. В 1943 р. в боях за звільнення Харкова К. Н. Курячий загинув.

Роки існування ФХМІ були роками формування хімічного факультету, як самостійної навчально-наукової одиниці, яка ввійшла потім в склад відбудованого після 15-річної перерви і корінним чином перебудованого Харківського державного університету.

Постановою Центрального Виконавчого комітету СРСР від 19 вересня 1933 р. були організовані університети на Україні і відновлений Харківський університет.

При створенні ХДУ на хімфаці були залишені такі кафедри: неорганічної хімії, органічної хімії, фізичної хімії, якісного аналізу, технічної хімії. Організована була кафедра кількісного аналізу і в 1935 р. — кафедра колоїдної хімії.

Поряд з цим, в зв'язку з спеціалізацією студентів, було підготовлено багато спеціальних курсів, частина з яких читається і зараз. Будівництво нового хімічного корпусу було розпочате ще в 1930 р. Студентські організації брали саму безпосередню участь у цьому будівництві, організуючи масові суботники і громадський контроль за ходом робіт. 1935-36 навчальний рік факультет почав в новому корпусі. Кількість студентів хімфакультету в цьому році

досягла 535 чоловік. При факультеті було відкрито вечірні групи для тих, хто вчиться без відриву від виробництва і відділення для учителів середніх шкіл.

Напередодні війни колектив хімічного факультету мав в числі своїх співробітників сім професорів (Андреасов, Габель, Дибський, Кіпріанов, Телетов, Францевич, Хотінський), 17 доцентів і кандидатів наук і 10 асистентів і викладачів. Це був добре злагоджений колектив.

В 1941 році під час війни університет евакуювався в м. Квиль-Орду. Хімічний факультет скористувався лабораторіями Квиль-Ординського педагогічного інституту і зміг не тільки вести учбові заняття з студентами, але також проводити роботи дослідного характеру, метою яких в більшості випадків було вирішення практичних питань.

23 серпня 1943 р. Харків був звільнений від німецьких загарбників. Зразу ж почалися роботи по відбудові університету. Були сформовані основні кафедри хімічного факультету з числа викладачів, які виявилися в цей час в Харкові. Були мобілізовані всі залишки реактивів і посуду, дрібного лабораторного обладнання і матеріалів і факультет почав роботу. Всього в 1943-44 навчальному році на хімфакультеті було 60 студентів. В 1944-45 навчальному році прийом студентів на хімфак був збільшений до 75 чоловік. Поступово лабораторії почали поповнюватися новим обладнанням, з'явилась можливість одержання достатньої кількості хімічних реактивів і посуду. В 1946 році був випущений перший післявоєнний збірник наукових робіт співробітників факультету, в якому були вміщені в основному наслідки довоєнних робіт. Кафедри факультету і інститут хімії приступили до серйозної наукової роботи. Факультет поповнився новими працівниками. За післявоєнні роки на факультеті був оформлений ряд наукових напрямків, з яких перш за все слід назвати фізико-хімічний напрям, який очолює видний радянський вчений проф. М. А. Ізмайлов. Цей напрямок продовжує і зміцнює в наш час наукові традиції хіміків Харківського університету, початок яким був покладений діяльністю академіка М. М. Бекетова. В цій галузі працюють зараз також Л. С. Палатник, Д. Н. Грицан та інші наукові працівники. Глибокі теоретичні дослідження в цій галузі дають в останні роки наслідки, які знаходять застосування у промисловості і в сільському господарстві. Наприклад, у фармацевтичній промисловості вживаються розроблені М. А. Ізмайловим методи адсорбційної технології здобування з рослинної сировини алкохолів (морфену) і інших речовин, розроблюється метод одержання вітаміну В₁₂, необхідного для тваринництва.

Дослідження кафедри фізичної хімії і аналітичних кафедр факультету знайшли застосування у справі удосконалення ряду методів хімічного аналізу, які вживаються в промислових лабораторіях.

Наслідки досліджень кафедри неорганічної хімії і лабораторії металознавства дали можливість поширити методи електроіскрового зміцнення деталей машин та інструменту.

Партійна організація хімічного факультету при допомозі парторганізації і ректорату університету зуміла спрямувати колектив хімфаку на виконання завдань, поставлених Комуністичною партією в справі підготовки кадрів хіміків і піднесення якості наукових досліджень. Колектив хімічного факультету зустрічаючи славний 150-річний ювілей свого університету, докладає всіх своїх зусиль для того, щоб успішно вполювати з відповідальним завданням підготовки молодих радянських хіміків.

Редактор Г. ПОПОВ.